

การดำเนินงานของตัวแบบโครงการประชารัฐ Implementing Inclusive Business Models

สบโชค ณ ศรีโต¹, ระพีพรรณ ปิริยะกุล² และณภาพร ชันธนาภา³

Sobchoke Na Srito¹, Rapeepun Piriyaikul² and Napaporn Khantanapha³

^{1,3}บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์, ²คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

^{1,3}Graduate School, South East Asia University, ²Faculty of Science, Ramkhamhaeng University

*ผู้นิพนธ์หลัก e-mail: sobchoke119@gmail.com

Received: August 19, 2020; Revised: September 28, 2020; Accepted: October 04, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ของปัจจัยของสนับสนุนจากเครือข่าย ปัจจัยการใช้ประโยชน์จากความเข้มแข็งของผู้ประกอบการขนาดเล็ก ปัจจัยความไว้วางใจต่อการขึ้นนโยบายของภาครัฐ ปัจจัยความผูกพันในการขึ้นนโยบายของภาครัฐ ปัจจัยศักยภาพของผู้ประกอบการ ปัจจัยมูลค่าทางการเงิน และปัจจัยคุณค่าทางสังคม ของผู้กลุ่มผู้ประกอบการขนาดเล็กภายใต้นโยบายโครงการประชารัฐ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบการขนาดเล็กที่อยู่ภายใต้โครงการประชารัฐที่ดูแลโดยกรุงเทพมหานคร ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้ประกอบการขนาดเล็ก จำนวน 200 ราย โดยใช้วิธีการสำรวจเชิงปริมาณด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เพื่อสอบย้้าตัวแบบเชิงสาเหตุโดยใช้โปรแกรม LISREL

ผลการวิจัยพบว่า ผลของการวิเคราะห์หิทธิพลรวมปัจจัยที่เป็นสาเหตุในการส่งเสริมผู้ประกอบการในโครงการประชารัฐภายใต้การประสานงานของกรุงเทพมหานคร การสนับสนุนจากเครือข่าย (FN) มีอิทธิพลรวมสูงสุดต่อคุณค่าทางสังคม (SV) คือ 0.516 และอิทธิพลรวมสูงสุดต่อมูลค่าทางการเงิน (FV) คือ 0.504 รองลงมาคือ ความไว้วางใจ (TR) มีอิทธิพลรวมต่อคุณค่าทางสังคม (SV) คือ 0.427และอิทธิพลรวมต่อมูลค่าทางการเงิน (FV) คือ 0.399 ในส่วนของปัจจัยค้นกลางพบว่า ความผูกพันต่อการขึ้นนโยบายของภาครัฐ (ED) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณค่าทางสังคม (SV) และ มูลค่าทางการเงิน (FV) คือ 0.963 และ 0.899 ตามลำดับ

คำสำคัญ: การสนับสนุนเครือข่าย, การใช้ประโยชน์จากผู้ประกอบการขนาดเล็ก, ความไว้วางใจ, มูลค่าทางการเงิน, คุณค่าทางสังคม

ABSTRACT

The purposes of this research were to investigate the perceived level of network support, utilization of strength of small entrepreneurs, trust in government policy implementation, attachment in government policy implementation, potential of entrepreneurs, financial value, and social value among small-sized entrepreneurs under the Pracharat Project policy. The population used in this research was 200 small-sized entrepreneurs under Pracharat Project supervised by the Bangkok

Metropolitan Administration. The sample size was determined by two-stage sampling and simple sampling method in order to reiterate the causal model using the LISREL software.

According to the results of the research, Considered suitability at fair criteria and the results of the analysis of the combined influence of factors causing the promotion of entrepreneurs in the Pracharat project under the coordination of Bangkok Fostering network (FN) has the highest total influence on Social value (SV) is 0.516 and the highest total influence on Financial value (FV) is 0.504, followed by Trust (TR). Society value (SV) is 0.427 and the total influence on Financial value (FV) is 0.399. Engagement in the Government policy deployment (ED) positively influenced Social value (SV) and Financial value (FV) were 0.963 and 0.899, respectively.

Keywords: Fostering Networks, leverage the strengths of the micro SME entrepreneur, trust, financial value, social value

บทนำ

สถานการณ์ความยากจนของคนไทยนั้น เป็นปัญหาที่รัฐบาลให้ความสำคัญ การแก้ไข ปัญหาความจนและความเหลื่อมล้ำทางสังคม เป็น หนึ่งในนโยบายยุทธศาสตร์ชาติ ที่รัฐบาลให้ความสำคัญ และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง นโยบายของรัฐบาลที่นำมาใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาตั้งแต่ระดับท้องถิ่นขึ้นมานั้น มุ่งเน้นให้มีความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคม ในการแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต สร้างโอกาส สร้างอาชีพ เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทย ทำให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และมีความยั่งยืน

ในเขตกรุงเทพมหานครเองเป็นแหล่งงาน ส่งผลให้แรงงานจากชนบท หลังไหลเข้าอยู่กัน ในชุมชนต่าง ๆ การเข้ามาทำงานยังส่งผลถึงสมาชิกในครอบครัวที่เข้ามาอยู่ร่วมด้วย จึงเป็นที่มาของการทำธุรกิจในเขตชุมชนต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร ลักษณะการทำธุรกิจโดยไม่มีการจัดการที่ดี ส่งผล ด้านลบหลายประการเช่น การจัดการพื้นที่ ปัญหา

สุขอนามัย และปัญหาอาชญากรรม นอกจากนี้ การทำธุรกิจก็ยังไม่มีความเสถียรภาพ เพราะขาดหลักการบริหารในทุกมิติ

ด้วยเหตุนี้ภาครัฐได้เล็งเห็นความสำคัญ และปัญหาดังกล่าวจึงมีแนวทางในการนำปัญหาเรื่องนี้มาสร้างเป็นโอกาสในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร จึงมีการนำแนวทางประชารัฐเข้ามาร่วมแก้ปัญหาในการจัดการปัญหาในการดำเนินธุรกิจชุมชน ทั้งนี้การร่วมมือของหน่วยงานของภาครัฐกับชุมชน เพื่อจัดการธุรกิจชุมชนในนามโครงการประชารัฐให้เป็นรูปธรรมโดยเน้นที่การสนับสนุนจากเครือข่าย ซึ่งเป็นการใช้พลังจากเครือข่ายธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็กที่มีความแตกต่างกัน และการสร้างความผูกพันต่อการขึ้นนโยบายภาครัฐที่มีความเป็นธรรมาภิบาล เพื่อนำไปสู่มูลค่าทางการเงินที่สามารถยกระดับคุณภาพชีวิต และคุณค่าต่อสังคม และนำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบาย 4.0 ของรัฐบาล เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนโดยโอกาสหรือคนยากจน ให้มีโอกาสในสังคมมากขึ้น

ผู้มีรายได้น้อยที่ประกอบอาชีพอิสระที่เรียกว่า “Micro SME” มีความแตกต่างจากผู้ประกอบการที่เป็นธุรกิจขนาดเล็กหรือขนาดกลาง (Small and Medium Enterprises: SME) ในทุกด้านเช่น การจดทะเบียนทำธุรกิจ การใช้เงินลงทุนน้อย และส่วนใหญ่มักจะพัฒนาสินค้าขึ้นมาขายในแหล่งชุมชนใกล้ที่อยู่อาศัย ผู้ประกอบการขนาดเล็กเหล่านี้นับเป็นฐานรากของชุมชน เพราะนอกจากจะทำธุรกิจแล้วยังมีส่วนช่วยชุมชนในด้านการจำหน่ายสินค้าราคาถูก ธุรกิจลักษณะนี้มีปรากฏในทุกประเทศที่ด้อยพัฒนา หรือกำลังพัฒนา ทั้งนี้เพราะชุมชนมีการกระจุกตัวในพื้นที่เศรษฐกิจเพื่อการทำงาน

การใช้แนวทางส่งเสริมธุรกิจขนาดเล็กดังที่กล่าวมานี้ รัฐบาลจึงมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคนและผลักดันให้คนยากจนและผู้ด้อยโอกาสได้มีความมั่นคงในชีวิตด้วยการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการขนาดเล็ก (ไทยคู่ฟ้า, 2560) เพื่อลดภาระในการที่รัฐบาลต้องเข้ามาช่วยอุดหนุนในเรื่องสวัสดิการต่าง ๆ ในรูปแบบการให้เปล่า รัฐบาลจึง

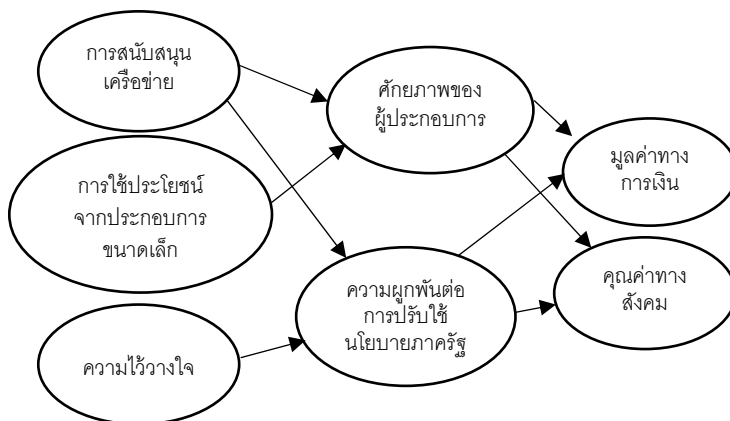
ได้ให้นโยบายในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก โดยได้ดำเนินโครงการประชารัฐขึ้น เพื่อให้ผู้มีรายได้น้อยและยากจนได้มีสถานที่ประกอบการค้าและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนกลุ่มนี้

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการศึกษาวิจัย การดำเนินธุรกิจตามตัวแบบโครงการประชารัฐขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ของผู้ประกอบการขนาดเล็กที่เข้ามาดำเนินธุรกิจตามตัวแบบโครงการประชารัฐ ซึ่งเป็นการศึกษาถึงปัจจัยของสนับสนุนจากเครือข่าย ปัจจัยการใช้ประโยชน์จากความเข้มแข็งของผู้ประกอบการขนาดเล็ก ปัจจัยความไว้วางใจ ซึ่งก่อให้เกิดปัจจัยด้านความผูกพันในการปรับใช้นโยบายของภาครัฐ ที่มีต่อปัจจัยศักยภาพของผู้ประกอบการ ซึ่งจะส่งผลต่อมูลค่าทางการเงิน และคุณค่าทางสังคมของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมในโครงการประชารัฐ

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเพื่อสอบย้ำ (Confirmatory Analysis) ปัจจัยเชิงสาเหตุ คือ การสนับสนุนของเครือข่าย (Fostering networks) การใช้ประโยชน์จากจุดแข็งของผู้ประกอบการขนาดเล็ก (Leverage the strengths of the Micro SME Entrepreneur) และความไว้วางใจ (Trust) โดยมีปัจจัย ความผูกพันต่อการปรับใช้นโยบายของภาครัฐ (Engage in the government policy deployment) และ ศักยภาพของผู้ประกอบการขนาดเล็ก (Entrepreneur Capability) เป็นปัจจัยส่งผ่าน และปัจจัยตามคือ มูลค่าทางการเงิน (Financial Value) และคุณค่าทางสังคม (Social Value) ของผู้ประกอบการขนาดเล็ก ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการขนาดเล็กที่อยู่ภายใต้โครงการพระราชดำริที่ดูแลโดยกรุงเทพมหานคร

การกำหนดขนาดตัวอย่างจะยึดตัวแบบเป็นหลักจึงอาศัยค่าขั้นต่ำที่รับประกันได้ในกาทดสอบสมการโครงสร้าง โดยใช้หลักการของ Cohen (1988). โดยใช้สูตร $n \geq 50 \cdot r^2 - 450 \cdot r + 1100$ โดย $r = \frac{J}{K}$; J คือจำนวนตัวแปรการวัด และ K คือตัวแปรแฝง ผลการคำนวณได้ขนาดตัวอย่างคือ n ขั้นต่ำ 200 ตัวอย่าง จากการกำหนด ตัวแปรแฝง (Latent Variable) 6 ตัว และตัวแปรเชิงประจักษ์ 36 ตัว

การทบทวนวรรณกรรม

การสนับสนุนเครือข่าย (Fostering networks: FN)

เครือข่ายธุรกิจ (Business Network) ตามความหมายของ O'Donnell (2004) หมายถึง กระบวนการในการสร้างความสัมพันธ์ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการระหว่างธุรกิจกับธุรกิจอื่นที่ตั้งอยู่ในประเทศหรือต่างประเทศ เช่นเดียวกับ

ความหมายของ Sloep (2009) ที่กล่าวว่า เครือข่ายเป็นการเชื่อมโยงบทบาทของกลุ่มบุคคลองค์กร หรือหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นหน่วยย่อยด้วยความสมัครใจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ด้วยการให้สมาชิกในเครือข่ายได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ ในความหมายของ Dredge (2006) การสร้างเครือข่ายจะเป็นลักษณะของการส่งต่อ การสืบทอด การสื่อสารซึ่งกันและกัน เช่น การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของประชาชน ต้องอาศัยบทบาทจากหลากหลายหน่วยงานโดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐ จะช่วยประสาน เสริมสร้าง สนับสนุนการเรียนรู้ของประชาชนในวิถีชีวิต ซึ่งผู้นำจะเป็นผู้ประสานงานการเรียนรู้ต่างๆ ในระดับชุมชน มีการใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสมเพื่อให้สมาชิกเกิดแนวความคิด (Concept) ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญ โดยเริ่มต้นจากขั้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย ต่อมาขั้นติดต่อกับองค์กรที่จะเป็นเครือข่าย ขั้นการสร้างพันธมิตรร่วมกัน ขั้นการพัฒนาความสัมพันธ์ ขั้นตอนการขยายกิจกรรมหรือขยายกลุ่ม สุดท้ายคือขั้นติดตามและประเมินผล

การใช้ประโยชน์จากความเข้มแข็งของผู้ประกอบการขนาดเล็ก (Leverage the strengths of the Micro SME Entrepreneur : LS)

การใช้ประโยชน์ (Leverage) หมายถึง ความสามารถในการใช้พลังจากการเข้าร่วมเป็นภาคีเครือข่ายทรัพยากรของผู้ประกอบการขนาดเล็กที่มีความแตกต่างทั้งในด้านความรู้และธุรกิจที่แตกต่างกันแต่สามารถนำเอาทักษะและความสามารถพิเศษที่แตกต่างเหล่านี้มารวมเป็นพลังในการทำธุรกิจที่สามารถเกื้อหนุนกันได้ในรูปแบบที่เรียกว่า “cluster” เพื่อไปสู่ความสำเร็จของเครือข่ายธุรกิจ (Noor & Naziruddin, 2018) ในส่วน

ของจุดแข็งของผู้ประกอบการขนาดเล็ก คือ ผู้ประกอบการมีความเชี่ยวชาญและมีส่วนร่วมในความล้มเหลวอย่างต่อเนื่องของกิจการ รวมถึงความสามารถในการเข้าถึงลูกค้าในชุมชน แต่ในส่วนของผู้ประกอบการก็มีข้อเสียเปรียบหลายด้าน เช่น การเข้าถึงแหล่งวัตถุดิบในราคาที่เหมาะสม รวมทั้งการทำตลาดเฉพาะที่และการสร้างมูลค่าทางการตลาดที่ต่ำอันเนื่องจากการค้าอาจเข้าถึงลำบากและมีปัญหาการจัดการหน้าร้านเป็นต้น ดังนั้นจึงมีแนวคิดในการธุรกิจขนาดเล็กเหล่านี้มาร่วมกันสร้างเป็นธุรกิจใหม่ชื่อต่างๆ เช่น “ถนนคนเดิน” “Street Food” “ตลาดนัด” หรือ “โครงการประชารัฐ” ซึ่งเป็นรูปแบบที่ได้รับความนิยมทั้งกลุ่มชุมชนและนักท่องเที่ยวจากแหล่งอื่น การดำเนินธุรกิจในลักษณะนี้ต้องอาศัยความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารและความร่วมมือของผู้ประกอบการจึงจะประสบความสำเร็จ ด้วยรูปแบบธุรกิจลักษณะนี้ซึ่งมีความแตกต่างจากการธุรกิจที่เป็นของบริษัทเดียว หรือการจัดการธุรกิจแบบแฟรนไชส์ จึงจำเป็นต้องศึกษาแนวคิด ทักษะ ความรู้ความสามารถของผู้ประกอบการขนาดเล็กทั้งหลายที่จะนำมาสู่การจัดการธุรกิจดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อให้ธุรกิจเครือข่ายสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ 5 ข้อ ได้แก่ สถานการณ์ตลาด ความสัมพันธ์โครงสร้างทางการเงิน ความสัมพันธ์กับการผลิต ความสัมพันธ์และความสามารถทางเทคนิคการวิจัย และความสัมพันธ์ในการพัฒนาศักยภาพความสามารถของผู้ประกอบการ เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ในการสร้างความเข้มแข็งของธุรกิจแบบเครือข่าย (Dincer, 2007)

ความไว้วางใจ (Trust: TR)

ความไว้วางใจโดยทั่วไป หมายถึง ความน่าเชื่อถือ ความเชื่อใจ ความเชื่อมั่น ความศรัทธา ที่เชื่อมโยงระหว่างกลุ่มบุคคลต่อบุคคล หรือบุคคล

ต่อองค์กร เกิดการพึ่งพาซึ่งกันและกัน ลดความตระหนกหรือกังวลหาเกิดความเชื่อถือไว้วางใจ ซึ่งความเชื่อถือไว้วางใจนั้นเป็นทั้งการกระทำทางอารมณ์และตรรกะ เมื่อเกิดความไว้วางใจต่อบุคคลหรือองค์กรจะเกิดความเชื่อมั่นว่าสิ่งเหล่านั้นจะไม่ส่งผลเสีย (Zainab M. et. al.,(2010) นอกจากนี้ Freire, A (2000) ได้กล่าวว่าความไว้วางใจในองค์กรเป็นออกเป็น 2 ระดับ ระดับมหภาค คือ ความสัมพันธ์ขององค์กรและสังคม และระดับจุลภาค ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและกลุ่ม ความไว้วางใจในฐานะกลไกทางสังคมจะช่วยให้บุคคลสามารถมีความอดทนและจัดการกับความไม่แน่นอนที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นความน่าเชื่อถือถูกมองว่าเป็นคุณลักษณะส่วนร่วมและถือเป็นหน้าที่ของระเบียบสังคม ซึ่งกลุ่มหรือสังคมใช้ในการให้สมาชิกปฏิบัติตามที่สังคมคาดหวัง ส่วนในด้านธุรกิจความเชื่อมั่นไว้วางใจ เป็นรูปแบบของความไว้วางใจที่สร้างขึ้นอย่างชัดเจนเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ทางธุรกิจบางอย่าง โดยทั่วไปแล้วความน่าเชื่อถือจะอยู่ภายใต้การดูแลขององค์กร บริษัท หรือผู้ดูแลหลายคนที่ถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของธุรกิจในนามของผู้ผลประโยชน์ ซึ่งสิ่งที่เป็นตัวกำหนดสร้างความไว้วางใจทางธุรกิจเพื่อให้เกิดความเท่าเทียม ยุติธรรมนั้น คือ การคุ้มครองและความรับผิดชอบภายใต้ข้อกำหนดของตนเอง

ความผูกพันในการปรับใช้นโยบายภาครัฐ (Engage in the Government Policy Deployment: ED)

ความผูกพันต่อการใช้นโยบายภาครัฐในมุมมองของผู้ประกอบการขนาดเล็ก (micro SME's) ที่เข้ามาร่วมในโครงการ หมายถึง ความผูกพันต่อการนำนโยบายของภาครัฐมาใช้ในการดำเนินงานตามกระบวนการที่ภาครัฐได้ให้การสนับสนุน

สำหรับผู้ประกอบการขนาดเล็ก ความผูกพันต่อการใช้นโยบายภาครัฐนั้นจะมีหลายมิติ เช่น ความผูกพันต่อนโยบายด้านการหาแหล่งเงินทุนด้านสถานที่ใช้ในการประกอบกิจการ นอกจากนี้ยังรวมถึงความผูกพันต่อนโยบายในการพัฒนาทักษะความรู้ และทางด้านการตลาดเพื่อส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งเป็นแนวทางที่ดำเนินการในหลายประเทศ ตัวอย่างเช่น โครงการของรัฐบาลในการพัฒนาวิสาหกิจขนาดเล็กและการเสริมความเข้มแข็งผ่านการวางแผนการตลาดเชิงกลยุทธ์ที่ครอบคลุมในประเทศอินโดนีเซีย การขยายและพัฒนาตลาด การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการตลาด การขยายความร่วมมือด้านการตลาดกับองค์กรที่จัดตั้งขึ้น การพัฒนาเครือข่าย การตลาดผลิตภัณฑ์ การแทรกแซงของรัฐบาลในด้านการตลาดคาดว่าจะเอื้อต่อการปรับปรุงผลการดำเนินงาน MSMEs ที่เอื้อต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ (Ernani Hadiyati , 2015)

ศักยภาพของผู้ประกอบการ (Entrepreneur Capability: EC)

Sun Zao and Liu Qing-Yan (2006) อธิบายว่า ศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการส่วนใหญ่ หมายถึง ความสามารถของผู้ประกอบการรายบุคคลในการระบุและคว้าโอกาสทางการตลาด ศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการมีความหมายต่างกัน ศักยภาพเป็นสมรรถนะของบุคคลที่มีความสามารถที่แตกต่างจาก ผู้อื่น ผ่านประสบการณ์ ธุรกิจ ความรู้ที่สั่งสมมา ทักษะทางสังคม แนวคิดในการทำงาน เครือข่ายธุรกิจและปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการต้องมีการแบกรับความเสี่ยงและมีความสามารถด้านการจัดการธุรกิจ ศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการ เป็นความสามารถที่ได้มาซึ่งทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อดำเนินการเมื่อช่วงเวลาที่เหมาะสมที่ได้รับการ

ยอมรับในตลาดหรือการสร้างโอกาสทางการตลาดใหม่ ณ จุดเริ่มต้นของกิจการ ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการอาจมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จ ในขณะที่ความสามารถเหล่านี้มีความสำคัญน้อยลงเมื่อมีความเกี่ยวข้องกับกิจการที่เติบโตขึ้น ในลักษณะที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการช่วยให้บริษัท สามารถปรับปรุงการรวมกลุ่มของทรัพยากร (Roudini et.al.,2012)

มูลค่าทางการเงิน (Financial Value: FV)

มูลค่าทางการเงิน หมายถึง มูลค่าของสินค้า บริการหรือองค์ประกอบที่มีประสิทธิภาพจะแสดงด้วยจำนวนเงินในสกุลเงินที่ใช้เป็นหน่วยอ้างอิง การประเมินมูลค่าทางการเงินจะควบคุมธุรกรรมทางเศรษฐกิจทั้งหมดทั้งในเรื่องการบริโภคและการผลิต (Alfonso M.,1994)

Melicher, (2012) อธิบายว่า การเงินสำหรับผู้ประกอบการเกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้และการปรับเครื่องมือและเทคนิคทางการเงินและหลักการของการวางแผน การระดมทุน การดำเนินงานและการประเมินค่าของธุรกิจ ผู้ประกอบการมักมุ่งเน้นไปที่การจัดการทางการเงินของธุรกิจ ในขณะที่ผ่านกระบวนการของผู้ประกอบการ De Beer, (2012) เสริมว่า การจัดการทางการเงินและการบริหารของธุรกิจเกี่ยวข้องกับการได้รับการบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลและการสื่อสารผลการจัดการที่ปกป้องสินทรัพย์ ส่งเสริมกิจกรรมและบรรลุวัตถุประสงค์ของธุรกิจ

คุณค่าทางสังคม (Social Value: SV)

Certo & Miller (2008) ได้ อธิบายว่า คุณค่าทางสังคม เป็นสิ่งที่สังคมหรือคนในสังคมได้รับประโยชน์ อาจจะมีมูลค่าหรือไม่มีมูลค่าก็ได้ แต่ส่งผลดีหรือส่งผลต่อความรู้สึกที่ดีของคนในสังคม ทั้งนี้คุณค่าทางสังคม ยังจะเห็นได้จาก

พฤติกรรมของคนในสังคม การเปลี่ยนแปลงของสังคม รวมไปถึงวัฒนธรรมและค่านิยมของสังคมด้วย

การพัฒนาทฤษฎีและสมมติฐาน

ทฤษฎีเครือข่ายทางสังคม (Social Network Theory) ทฤษฎีนี้เป็นแนวคิดทางสังคมศาสตร์ที่กล่าวถึงการเชื่อมต่อและความสัมพันธ์ในโครงสร้างทางสังคม (Kadushin, 2004) ทฤษฎีเครือข่ายทางสังคม เป็นทฤษฎีที่ปรากฏในปลายศตวรรษที่ 19 ซึ่งทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีที่พยายามเชื่อมโยงคนในชุมชนหรือกลุ่มคนสร้างเป็นเครือข่าย ในทุกสภาพแวดล้อมผู้ประกอบการต้องสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์เพื่อการแบ่งปันข้อมูลที่มีค่า เทคโนโลยีและการเงิน (Birley, 1985) จากการศึกษาของ Dennis et.al., (2014) ที่ทำการวิเคราะห์เชิงทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทของเครือข่ายทางสังคมในการประกอบการ ผลที่ได้คือ การส่งเสริมผู้ประกอบการ จากเครือข่ายทางสังคมสามารถส่งเสริมนวัตกรรมและลดความไม่แน่นอนในการทำธุรกิจ

ทฤษฎีการเป็นผู้ประกอบการอิงตามทรัพยากร(Resource-Based Entrepreneurship Theories)

ทฤษฎีที่อิงตามทรัพยากรโดย (Barney, 1991) ยืนยันว่าการเข้าถึงทรัพยากรเป็นสิ่งที่สำคัญของการเป็นผู้ประกอบการที่ใช้โอกาสและการเติบโตของกิจการใหม่ (Alvarez & Busenitz, 2001) ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับทรัพยากรทางการเงิน ทรัพยากรมนุษย์ และทรัพยากรสังคม (Aldrich, 1999) ซึ่งเป็นตัวแทนของสามประเภทภายใต้การประกอบการแบบอิงทรัพยากร

ทรัพยากรทางการเงิน (สภาพคล่อง) ชี้ให้เห็นว่าผู้ที่มีทรัพยากรทางการเงินสามารถนำ

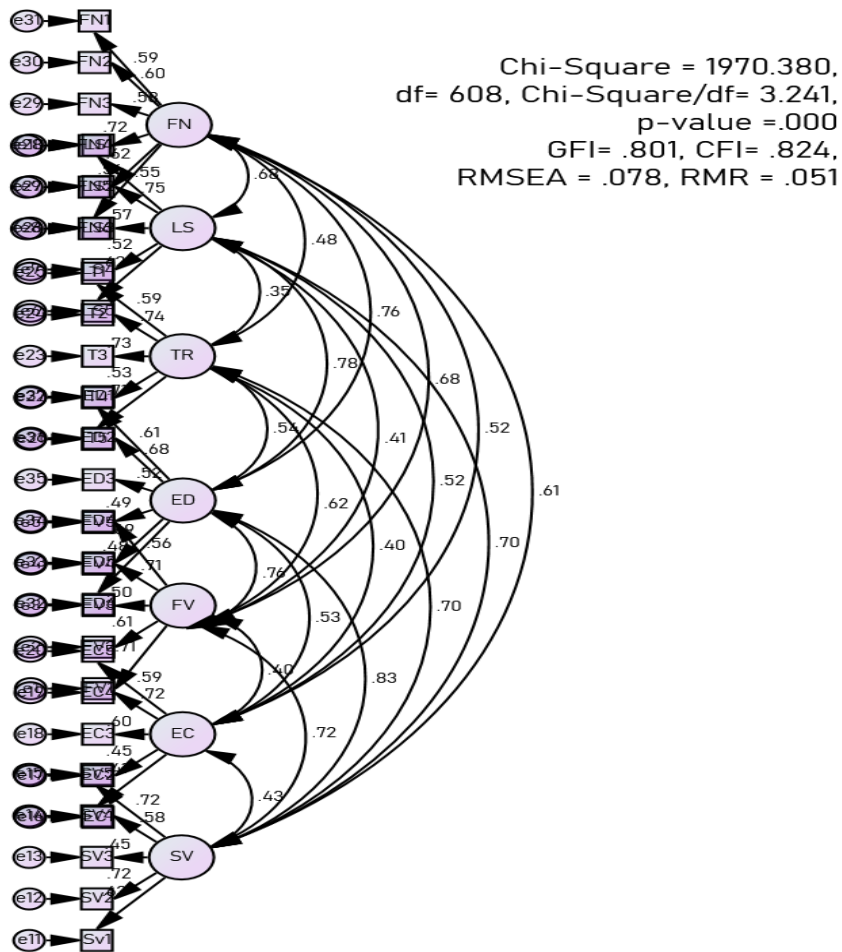
ทรัพยากรใช้ประโยชน์ในการแสวงหาโอกาสได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเชื่อว่าผู้ประกอบการสามารถเริ่มต้นธุรกิจใหม่โดยไม่ต้องลงทุนมาก .

ทรัพยากรทางสังคมหรือเครือข่ายสังคม ถือเป็นมุมมองที่ว่า การเชื่อมต่อทางสังคมของแต่ละบุคคลหรือกลุ่ม หรือความสัมพันธ์ระหว่างกัน มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนโอกาสที่ได้รับในการเริ่มต้นธุรกิจ และการดำเนินธุรกิจ (Shane & Eckhardt, 2003)

ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งพิจารณาปัจจัยสำคัญสองประการ คือ การศึกษาและประสบการณ์ (Becker, 1975) ความรู้ที่ได้รับและประสบการณ์ที่ได้รับในช่วงหลายปีที่ผ่านมาของผู้ประกอบการ คือ ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างหลากหลายในตัวบุคคลและยังเป็นแหล่งในการทำความเข้าใจความแตกต่างในการระบุโอกาสและการใช้ประโยชน์ที่แต่ละบุคคลมี (Anderson & Miller, 2003)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนี้เป็นการตอบวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ซึ่งเป็นการศึกษาระดับการรับรู้ของผู้ประกอบการขนาดเล็กที่เข้ามาดำเนินธุรกิจตามตัวแบบโครงการประชารัฐ ซึ่งเป็นการศึกษาถึงปัจจัยของสนับสนุนจากเครือข่าย ปัจจัยการใช้ประโยชน์จากความเข้มแข็งของผู้ประกอบการขนาดเล็ก ปัจจัยความไว้วางใจ ซึ่งก่อให้เกิดปัจจัยด้านความผูกพันในการปรับใช้นโยบายของภาครัฐ ที่มีต่อปัจจัยศักยภาพของผู้ประกอบการ ซึ่งจะส่งผลต่อมูลค่าทางการเงิน และคุณค่าทางสังคมและผลจากการทดสอบปัจจัยเชิงยืนยัน (CFA) เพื่อดูความเหมาะสมของการแบ่งตัวแปรในแต่ละปัจจัย (construct) ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ภาพที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยัน

ผลการวิเคราะห์ได้ค่าดัชนีความเหมาะสมในการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยัน (CFA): Chi-Square/df (ค่าสัดส่วนไค-สแควร์/df) = 3.241 Normed Fit Index :NFI (ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีถึงเกณฑ์) = 0.836 ; Parsimony Normed Fit Index :PNFI (ค่าดัชนีการประหยัดพอดีตามมาตรฐาน) = 0.815 ; Comparative Fit Index :CFI (ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ) = 0.824 ; Root Mean Square

Residual :RMR(ค่าดัชนีของค่าเฉลี่ยกำลังสอง) = 0.051; Root Mean Square Error Average :RMSEA (ดัชนีค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์)= 0.078 ; Goodness of Fit Index :GFI (ค่าดัชนีความกลมกลืน) = 0.801 ผลที่ได้จัดว่าความเหมาะสมของตัวแบบในการแบ่งปัจจัยอยู่ในระดับยอมรับได้ โดยทุกตัวแปรเชิงประจักษ์มีค่าน้ำหนักอยู่ในระดับนัยสำคัญ

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบปัจจัยในกรอบแนวคิด

ปัจจัย	ส่วน			ระดับ
	ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบน	CV	
	มาตรฐาน			
การใช้ประโยชน์จากความเข้มแข็งของผู้ประกอบการขนาดเล็ก	3.70	0.849	0.229	มาก
การสนับสนุนเครือข่าย	3.72	0.864	0.232	มาก
ความไว้วางใจ	3.74	0.872	0.233	มาก
ความผูกพันต่อการใช้นโยบายของภาครัฐ	3.52	0.880	0.250	มาก
ศักยภาพของผู้ประกอบการขนาดเล็ก	3.88	0.888	0.229	มาก
มูลค่าทางการเงิน	3.53	0.816	0.231	มาก
คุณค่าทางสังคม	3.72	0.894	0.240	มาก

จากตารางเห็นได้ว่าทั้ง 3 ปัจจัย มีคะแนนเฉลี่ยรวมรวมทั้งค่าสัมประสิทธิ์แห่งความผันแปรใกล้เคียงกัน ส่วนปัจจัยคั่นกลางนั้น ศักยภาพของผู้ประกอบการขนาดเล็กมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าความผูกพันต่อการใช้นโยบายของภาครัฐ เมื่อเทียบผลที่เกิดขึ้นพบว่ามูลค่าทางการเงิน มีคะแนนเกาะกลุ่มสูงกว่าคุณค่าทางสังคมเล็กน้อย ทั้งนี้เพราะการประเมินมูลค่าทางการเงินเป็นเรื่องที่เรื่องที่เข้าใจและจับต้องได้มากกว่าโดยประเมินบนพื้นฐานคือ

กำไรสุทธิ ส่วนคุณค่าทางอารมณ์ซึ่งต้องอาศัยแนวคิดและปทัสถานทางสังคมที่แตกต่างกัน จึงมีการประเมินแตกต่างกันมากกว่า มูลค่าทางการเงินที่ประเมินในทิศทางเดียวกัน ความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์แห่งความผันแปรของปัจจัยมูลค่าทางการเงินและคุณค่าทางสังคม ไม่อยู่ในระดับที่มีนัยสำคัญ ดังนั้น ในการเปรียบเทียบเฉพาะมิติเฉพาะปัจจัยถือว่า คุณค่าทางสังคม มีการรับรู้สูงกว่ามูลค่าทางการเงิน

ตารางที่ 2 อิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม คัดจากสัมประสิทธิ์มาตรฐาน (Standardized estimate)

ปัจจัย		R ²	FN	LS	TR	EC	ED
EC	DE	0.309	0.479*	0.094	NA	NA	NA
	IE		NA	NA	NA	NA	NA
	TE		0.479*	0.094	NA	NA	NA
ED	DE	0.795	0.581***	NA	0.443***	NA	NA
	IE		NA	NA	NA	NA	NA
	TE		0.581***	NA	0.443***	NA	NA

ปัจจัย		R ²	FN	LS	TR	EC	ED
FV	DE	0.780	NA	NA	NA	-0.037	0.899***
	IE		0.504**	-0.003	0.399**	NA	NA
	TE		0.504**	-0.003	0.399**	-0.037	0.899***
SV	DE	0.858	NA	NA	NA	-0.090	0.963***
	IE		0.516**	-0.008	0.427**	NA	NA
	TE		0.516**	-0.008	0.427**	-0.090	0.963***

หมายเหตุ: DE: Direct Effect, IE: Indirect Effect, TE: Total Effect

บุพปัจจัยทั้ง 3 คือ การสนับสนุนเครือข่าย (FN) การใช้ประโยชน์จากความเข้มแข็งของผู้ประกอบการขนาดเล็ก (LS) และความไว้วางใจ (TR) โดยมีปัจจัยคั่นกลางประกอบด้วย ความผูกพันต่อการใช้นโยบายของภาครัฐ (ED) และศักยภาพของผู้ประกอบการขนาดเล็ก (EC) และปัจจัยผลลัพธ์มีสองปัจจัย คือมูลค่าทางการเงิน (FV) และ คุณค่าทางสังคม (SV) พบว่า การสนับสนุนเครือข่าย (FN) มีอิทธิพลรวมสูงสุดต่อคุณค่าทางสังคม (SV) คือ 0.516 และอิทธิพลรวมสูงสุดต่อมูลค่าทางการเงิน (FV) คือ 0.504 รองลงมาคือ ความไว้วางใจ (TR) มีอิทธิพลรวมต่อคุณค่าทางสังคม (SV) คือ 0.427 และอิทธิพลรวมต่อมูลค่าทางการเงิน (FV) คือ 0.399 ในส่วนของปัจจัยคั่นกลางพบว่า ความผูกพันต่อการใช้นโยบายของภาครัฐ (ED) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณค่าทางสังคม (SV) และ มูลค่าทางการเงิน (FV) คือ 0.963 และ 0.899 ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุนจากเครือข่าย (FN) มีอิทธิพลต่อศักยภาพของผู้ประกอบการขนาดเล็ก (EC) และการสนับสนุนจากเครือข่าย (FN) มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อการ

ใช้นโยบายของภาครัฐ (ED) สนับสนุนงานศึกษาของ Arent & Janet (2003) ที่อธิบายว่า การที่เครือข่ายอันประกอบด้วยรัฐ ชุมชน สังคมและผู้ประกอบการด้วยกันเองเข้ามาร่วมสนับสนุน ก็จะทำให้ผู้ประกอบการ ได้เข้าถึงแหล่งทรัพยากร เช่น สถานที่ สาธารณูปโภค ความรู้ รวมถึงลูกค้าและแหล่งวัตถุดิบ ที่จะใช้ในการนำไปทำธุรกิจ นอกจากนี้งานศึกษาของ Dennis, Albert & Donald (2014) ที่ทำการวิเคราะห์เชิงทฤษฎีบทบาทของเครือข่ายทางสังคมในการทำธุรกิจว่าเครือข่ายเหล่านี้ยังมีบทบาทในการส่งเสริมนวัตกรรมและลดความไม่แน่นอนในการทำธุรกิจ ส่วนงานวิจัยของ Mastura Abdul-Rashid & Muhammad-Hijas (2009) ที่ศึกษาการใช้ทฤษฎีเครือข่ายทางสังคมในการเชื่อมโยงการพัฒนาความสามารถของผู้ประกอบการที่พัฒนาที่อยู่อาศัยขนาดเล็กและกลางในประเทศมาเลเซีย พบว่าเครือข่ายอันประกอบด้วย ผู้รับเหมา ที่ปรึกษาและคู่ค้าวัสดุสามารถสนับสนุนทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จในอุตสาหกรรมที่อยู่อาศัย

การใช้ประโยชน์จากความเข้มแข็งของผู้ประกอบการขนาดเล็ก (LS) ไม่มีอิทธิพลต่อศักยภาพของผู้ประกอบการ (EC) ผลลัพธ์ที่ได้แตกต่างจากงานศึกษาของ Gilbert (2017) เรื่อง

การใช้ประโยชน์จากการแบ่งปันความรู้เพื่อนำไปสร้างนวัตกรรม หรืองานของ Huan Zou et al.,(2010) เรื่อง การใช้ประโยชน์จากกลยุทธ์ในการลงทุนใหม่ส่งผลต่อศักยภาพในความสามารถด้านเทคโนโลยีและความสามารถด้านเครือข่าย โดยการเชื่อมโยงระหว่างความสามารถด้านเทคโนโลยีและความสามารถด้านการใช้เครือข่ายสนับสนุน ทั้งนี้เป็นเพราะจากข้อมูลเชิงประจักษ์ของลักษณะธุรกิจพบว่า ประสิทธิภาพธุรกิจไม่มีความหลากหลายมาก โดยมีการประกอบธุรกิจที่ซ้ำ ๆ กัน

ความไว้วางใจ (TR) มีอิทธิพลต่อการความผูกพันในการใช้นโยบายของภาครัฐ (ED) เนื่องจากระดับของความไว้วางใจในรัฐบาลเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานที่เป็นธรรมและมีประสิทธิภาพของรัฐ เช่น การปฏิบัติตามหลักนิติธรรมหรือการให้บริการสาธารณะขั้นพื้นฐานและการให้บริการโครงสร้างพื้นฐาน เนื่องจากการทำงานที่เหมาะสมเป็นตัวขับเคลื่อนหลักของความไว้วางใจในรัฐบาล ตามรายงานการศึกษาของ Knack & Zak (2003); Johnston, Krahn & Harrison (2006); Blind (2007) รวมทั้งยังสนับสนุนทฤษฎี Commitment & Trust Theory ที่ Bourdeau (2005) อธิบายว่า ถ้าผู้ให้บริการสร้างความมั่นใจให้กับลูกค้าว่าจะเป็นที่พึ่งพาอาศัยได้ความซื่อสัตย์จริงใจ ความมีสมรรถนะในการให้บริการ และมีการให้บริการอย่างตรงไปตรงมาและเป็นประโยชน์ รวมทั้งความสามารถในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริการให้ทันต่อความต้องการต่อไปในอนาคตได้ โดยองค์ประกอบทั้งหมดนี้มีความสัมพันธ์กับความจงรักภักดีเชิงทัศนคติในด้านความเข้าใจความรู้สึก พฤติกรรม และการกระทำ ซึ่งเมื่อนำมาประยุกต์ก็หมายถึงการกระทำของหน่วยงานรัฐที่ให้ต่อผู้ประกอบการในโครงการ

ความผูกพันในการใช้นโยบายของภาครัฐ (ED) มีอิทธิพลต่อ มูลค่าทางการเงิน (FV) และความผูกพันในการใช้นโยบายของภาครัฐ (ED) มีอิทธิพลต่อคุณค่าทางสังคม (SV) สนับสนุนงานศึกษาในอดีตดังนี้ ผลการศึกษาของ Fabio Bertoni et al., (2017) ศึกษาเกี่ยวกับการเติบโตของการจ้างงานสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับสินเชื่อสนับสนุนจากรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐบาล สเปนระหว่างปี 2005 และ 2011 พบว่าความผูกพันจากการที่รัฐสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ทำให้ผู้ประกอบการสามารถสร้างผลกำไรต่อบริษัทและในทางอ้อม คือ การจ้างงานเฉลี่ยเพิ่มขึ้นถึง 10.6% ซึ่งนับว่าสร้างมูลค่าทางการเงินและคุณค่าให้กับสังคมในการสร้างงานในพื้นที่ต่าง ๆ ทำให้สามารถทำงานในพื้นที่ได้ ครอบครัวมีความสุข ยกระดับคุณภาพชีวิตของแรงงาน และยังเป็นการรักษาประเพณีของชุมชนอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

การนำผลการวิจัยไปใช้ในเชิงบริหาร

การดำเนินธุรกิจตามตัวแบบโครงการประชารัฐ ตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งประสานงานโดยกรุงเทพมหานครนั้น ในการดำเนินธุรกิจหน่วยงานที่รับผิดชอบในการประสานงานของกรุงเทพมหานคร ต้องมีมาตรการและการวางแผนร่วมกับผู้ประกอบการและชุมชนโดยรอบ เพื่อสร้างแรงจูงใจ ให้กับผู้ประกอบการและประชาชนที่มีรายได้น้อยที่เข้าร่วมโครงการเพิ่มความเชื่อมั่นและความมั่นคงในอาชีพ ซึ่งผลการศึกษาตัวแบบของโครงการประชารัฐในแต่ละปัจจัย สามารถนำมาบูรณาการในการดำเนินการให้เกิดความมั่นคงได้ เช่น

การสนับสนุนจากเครือข่าย เป็นการสนับสนุนในด้านสถานที่และสาธารณูปโภคที่เอื้อประโยชน์ต่อการทำธุรกิจ หน่วยงานราชการเอง ก็มีการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการออกแบบและการบริหารจัดการในโครงการประชารัฐร่วมกัน มีโครงข่ายเชื่อมโยงข้อมูลและการทำธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการที่อยู่ในโครงการด้วยตนเอง

การใช้ประโยชน์จากความเข้มแข็งของผู้ประกอบการขนาดเล็ก เป็นการนำประโยชน์จากผู้ประกอบการที่มีความถนัดในแต่ละด้านนำมารวมตัวกันเพื่อสร้างความหลากหลายของธุรกิจ โครงการตลาดประชารัฐ ซึ่งทำให้เกิดการเกื้อหนุนต่อผลประโยชน์โดยรวม

ความไว้วางใจ หน่วยงานภาครัฐต้องสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจให้กับผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งการสร้างความไว้วางใจนั้นเกิดจากการบริหารงานของภาครัฐโดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายที่มีความโปร่งใสและมีความเป็นธรรมภิบาล ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ มีความไว้วางใจเชื่อใจกันในการเข้าร่วมโครงการ

ความผูกพันในการใช้นโยบายของภาครัฐ เป็นแนวทางสำหรับการนำนโยบายของภาครัฐมาใช้ในการดำเนินงานตามกระบวนการที่ภาครัฐได้ให้การสนับสนุน เช่น นโยบายในการพัฒนาทักษะทางอาชีพ นโยบายทางด้านจัดหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ เป็นต้น เมื่อได้นำนโยบายต่างๆ มาใช้กับผู้ประกอบการก็จะทำให้เกิดความผูกพันมากขึ้น

ศักยภาพของผู้ประกอบการ เป็นความสามารถของผู้ประกอบการในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นกระบวนการในการรวมความรู้และทักษะ เทคนิคและทรัพยากร ในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจ

มูลค่าทางการเงิน เป็นการประยุกต์ใช้และการปรับเครื่องมือ เทคนิคทางการเงิน หลักการของการวางแผนทางการเงิน การระดมทุน การดำเนินงานและการประเมินค่าทางธุรกิจที่ดำเนินการอยู่ ซึ่งผู้ประกอบการต้องมุ่งเน้นไปที่การจัดการทางการเงินของธุรกิจ

คุณค่าทางสังคม เป็นกลไกที่สำคัญที่ทำให้โครงการประชารัฐ ประสบผลสำเร็จ ซึ่งก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งเกิดจากการร่วมมือกันหลายฝ่ายภายในสังคม

การนำผลการวิจัยไปใช้ในเชิงทฤษฎี

ผลการศึกษาสามารถนำไปขยายผลแนวคิดเรื่องเกี่ยวกับ inclusive business ภายใต้การกำกับของกรุงเทพมหานคร ที่ชื่อว่าโครงการประชารัฐ ว่าใช้หลักการเดียวกัน ส่วนในทางทฤษฎี ผลการศึกษานับสนับสนุน ทฤษฎีเครือข่ายทางสังคม (Social Network Theory) ที่กล่าวถึงการเชื่อมต่อและความสัมพันธ์ในโครงสร้างทางสังคมโดยนำมาปรับใช้กับกลุ่มผู้ประกอบการขนาดเล็ก ชุมชน และรัฐเพื่อสร้างประโยชน์ร่วมกัน นอกจากนี้ยังเป็นการใช้ทฤษฎี commitment-trust theory ที่มักนำไปอธิบายในทางการตลาดมาเป็นการอธิบายระหว่างเครือข่ายผู้ประกอบการขนาดเล็ก กับตัวแทนของรัฐในโครงการประชารัฐ

ข้อจำกัดการวิจัยและการวิจัยในอนาคต

การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลในช่วงที่ไวรัสโควิด 19 ยังปรากฏอยู่และรัฐมีมาตรการเพื่อป้องกันการระบาด ข้อกำหนดเหล่านี้ส่งผลให้ข้อมูลที่ปรากฏอยู่ภายใต้มาตรการของรัฐ ไม่ได้เป็นตามปกติอย่างในอดีต ดังนั้นงานวิจัยในอนาคตที่การมีชีวิตของประชาชนเป็นแบบ ปกติใหม่ (new normal) อาจจะมีรูปแบบที่แตกต่างไปจากอดีตจึงเป็นประเด็นที่ควรทบทวนทำการวิจัยซ้ำเพื่อดูความแตกต่าง

นอกจากนั้น ถ้ามีการกำหนดนโยบายสัดส่วนความ ประชารัฐ แล้วศึกษาตัวแบบนี้น่าจะได้ผลแตกต่าง
แตกต่างของประเภทธุรกิจที่เข้ามาในโครงการ ในส่วนของปัจจัยการสนับสนุนเครือข่าย

เอกสารอ้างอิง

- Abdul-Rashid, Muhammad-Hijas, and Mastura Jaafar, (2009). *THE USE OF SOCIAL NETWORK THEORY ON ENTREPRENEUR'S LINKAGES DEVELOPMENT*. Theoretical and Empirical Researches in Urban Management January 2009
- Aldrich, E.H. Wad, B.J., (1999). Organizations Evolving. *Administrative Science Quarterly*. 47(2), 389.
- Alfonso, M.,(1994). *The American Indians and the Ancients of Europe: the Idea of Comparison and the Construction of Histroical Time in the 18th Century*. Haase and Meyer, 1994, 658-681.
- Alvarez, S. & Busenitz L., (2001). The Entrepreneurship of Resource-Based Theory. *Journal of Management*, 27(6), 755-775.
- Anderson, A. R., & Miller, C. J. (2003). "Class matters": Human and social capital in the entrepreneurial process. *The Journal of Socio-Economics*, 32(1): 17-36
- Arent, G., & Janet, W. S. (2003). Social Networks and Entrepreneurship. *Entrepreneurship: Theory and Practice*, 28(1), 1-22 .
- Arzu Safak Uyar and Nevin Deniz (2012). The Perceptions of Entrepreneurs on the Strategic Role of Human Resource Management . *Social and Behavioral Sciences*, 58, 914 – 923
- Barney, J.B., (1991).Firm Resources and Sustained Competitive Advantage. *Journal of Management*, 17, 99-120.
- Becker, G. S. (1975). *Human capital and the personal distribution of income: An analytical approach*. In *Human capital: a theoretical and empirical analysis, with special reference to education* (2 ed.). New York: National Bureau of Economic Research.
- Blind, P. K. (2007). Building trust in government in the twenty-first century: *Review of literature and emerging issues*. in 7th Global Forum on Reinventing Government Building Trust in Government, pp. 26-29.
- Birley, S. (1985). The role of networks in the entrepreneurial process. *Journal of Business Venturing*, 1(1), 107-117.
- Bourdeau, L. B. (2005). *A new examination of service loyalty: Identification of the antecedents and outcomes of additional loyalty framework*. Doctoral Thesis. Florida University. Gainesville, Florida.

- Certo, T. S. & Miller, T., (2008). Social entrepreneurship: Key issues and concepts. *Business Horizons*, 51, 267-271.
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences. Second Edition.* Hillsdale. NJ: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
- De Beer E., (2012). Strategic role of public relations in the process of 'integrated reporting' -An exploratory study. *sinergie, rivista di studi e ricerchen*, 88, 53-72.
- Dennis, P. et.al., (2014). A Theoreticl Analysis of the Role of Social Networks in Entrepreneurship. *Research Policy*, 43, 1157-1163.
- DİNÇER, Ö. (2007). *Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası*, (8. Baskı), İstanbul: Alfa Basım Yayım.
- Dredge, D., (2006). Policy Networks and the Local Organization of Tourism. *Tourism Management*, 27(2), 269-280.
- Ernani Hadiyati. (2015). Marketing and Government Policy on MSMEs in Indonesian: A Theoretical Framework and Empirical Study. *International Journal of Business and Management*, 10(2), 128-141.
- Fabio Bertoni et al. (2017). The Role of Governmental Venture Capital in the Venture Capital Ecosystem: An Organizational Ecology Perspective. *Entrepreneurship: Theory and Practice October 2017*.DOI: 10.1177/1042258717735303.
- Freire, A. (2000). The face-inversion effect as a deficit in the encoding of configural information: Direct evidence. *Perception*, 29(2), 159-170.
- Gilbert E. Jones III, D. M. | (2017). Knowledge sharing and technological innovation: The effectiveness of trust, training, and good communication. *Jones, Cogent Business & Management*, 4(1), 1-15.
- Huan Zou et al., (2010). Knowledge Management and Growth Strategies: Evidence from Chinese Knowledge-Intensive New Ventures Resources, *Efficiency and Globalization*, 212-232.
- Johnston, W., H. Krahn & T. Harrison. (2006). Democracy, Political Institutions, and Trust: The Limits of Current Electoral Reform Proposals. *The Canadian Journal of Sociology*, 31(2), 165-182.
- Kadushin C, (2004).Too Much Investment in Social Capital?. *Social Networks*, 26(1), 75-90.
- Knack S., & Zak P. J. (2003). Building Trust: Public Policy, Interpersonal Trust, and Economic Development. *Supreme Court Economic Review*, 10, *The Rule of Law, Freedom, and Prosperity*, 2003, 91-107.
- Melicher, L. (2012). *Entrepreneurial finance*. (4th ed.). Business & Economic USA: South-Western Cengage Learning.

- Noor Ul Hadi; Naziruddin Abdullah, (2018). The leverage of entrepreneur skills and entrepreneur traits to business success: a case study of Pakistan's marble industry. *Interjournal Entrepreneurship and Small Business*, 33(3):315-334.
- O'Donnell, A. (2004). The nature of networking in small firms. *Qualitative Market Research*, 7(3), 206-217.
- Roudini, A. et.al., (2012). The Role of International Entrepreneurship Capability on International Performance in Born Global Firms. *iBusiness* 4(2), 126-135.
- Shane, S. A. & Eckhardt, J. T. (2003). Opportunities and Entrepreneurship. *Journal of Management*, 29(3), 333-349.
- Sloep, P. B. (2009). Fostering Sociability in Learning Networks through Ad-Hoc Transient Communities. *International Conference on Computer-Mediated Social Networking*, 5322, 62-75.
- Sun, Zhao and Qing-Yan Liu (2006), Market Environment, Entrepreneurship and Firm Performance, *Economist*, 2006(4), 110-117.
- Zainab A. et al, (2010). Online Trust: Definition and Principles. *Conference Paper*, 1, 163-168.